

Trelleborgs kommun
trelleborgs.kommun@trelleborg.se

2018-05-08

Dnr 400-2018:1792

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning
vid Söderslättsgymnasiet Ro3 i
Trelleborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Söderslättsgymnasiet Ro3 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13-15 mars 2018. Besöket genomfördes av utredarna Johanna Davidson och Johan Juffermans. Vid besöket genomfördes 12 lektionsobservationer, 2 gruppintervjuer med lärare, 3 gruppintervjuer med elever, en intervju med elevhälsan och en intervju med rektor, två biträdande rektorer och en tidigare tillförordnad rektor.

Söderslättsgymnasiet i Trelleborg består av tre skolenheter: rektorsområde 1, 2 och 3. Inom rektorsområde 3, som denna granskning omfattar, finns följande program: Barn- och fritidsprogrammet, Ekonomiprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Samhällsprogrammet och Introduktionsprogrammet. Totalt studerar ca 670 elever vid skolenheten. Skolinspektionen har under sitt besök genomfört observationer och intervjuer på samtliga program förutom Hantverksprogrammet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer följande vid Söderslättsgymnasiet Ro3:

Bedömningsområde Undervisning

Undervisningen främjar *i viss grad* elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen utvecklas så att den i högre grad är varierande, utmanande och stimulerar eleverna till att vilja lära mer. Som en del i detta behöver lärare med stöd av rektor i större utsträckning planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Bedömningsområde Värdegrund

Utbildningen utformas *i viss grad* så att eleverna genom undervisningen stimuleras till att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare utarbetar en strategi för hur arbetet med att förmedla värden integreras i undervisningen och återspeglas i till exempel förhållningssätt och undervisningsinnehåll.

Bedömningsområde Bedömning

Lärarna arbetar *i hög grad* för att bedömningarna av eleverna ska vara allsidiga och likvärdiga.

Bedömningsområde Rektors ledarskap

Rektorn har *i låg grad* ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i högre utsträckning följer upp och analyserar skolans måluppfyllelse (kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värden förmedlas i undervisningen och förutsättningar för undervisningens genomförande) och genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån analysen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 8 november 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2018:1792) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar av de fyra granskade områdena. Till tre områden finns utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat.

Notera att Skolinspektionen i detta beslut som mest föreslår fyra utvecklingsområden. Syftet är att utvecklingsområdena ska stödja skolan där det största behovet av utveckling finns.

Bedömningsområdet undervisning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen *i viss grad* främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

Bakgrunden till Skolinspektionens bedömning är att det genom intervjuer, observationer och enkätresultat¹ framgår att undervisningen håller en varierande kvalitet inom de områden Skolinspektionen bedömt. Därmed får eleverna på Söderslättsgymnasiet Ro3 en undervisning som i olika hög grad ger möjligheter att nå de nationella målen. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att undervisningen ofta är strukturerad och har ett logiskt flöde av olika moment och aktiviteter. Eleverna berättar i intervjuer att lektionernas struktur kan variera, men att det oftast är tydligt vad eleverna ska göra på lektionerna, något som också bekräftas av Skolinspektionens observationer. I rektors- och lärarintervjuer framkommer att personalen vid några tillfällen har pratat om hur lektionsstrukturen, med en tydlig lektionsstart och ett tydligt lektionsavslut, ska se ut i skolan. I Skolinspektionens intervjuer med elever framgår att en vanlig lektion ofta börjar med en genomgång av läraren och följs av att eleverna arbetar enskilt. Lektioner kan enligt eleverna också innehålla en

---

¹ Skolinspektionens skolenkät hösten 2017. Om skolenkäten: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Regelbunden-tillsyn/Planering-och-genomforande/skolenkaten/Om-Skolenkaten/>. Resultat för Söderslättsgymnasiet Ro3: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>.

variation av eget arbete, grupparbete och pardiskussioner. Det framgår även av såväl intervjuer som observationer att det skiftar i vilken grad eleverna får en variation i undervisningen. Vissa lektioner innehåller en variation av olika arbetssätt. Dock innehåller andra observerade lektioner genomgångar där lärarna sällan säkerställer att eleverna har förstått innehållet. Elever nämner i intervju att det kan vara svårt att upprätthålla motivationen under en hel lektion när de förväntas arbeta med samma arbetsuppgift hela lektionen.

Granskningen visar vidare att undervisningen oftast präglas av studiero, men att det finns lärare som inte har tillräckliga strategier för att skapa och upprätthålla studieron. Eleverna beskriver i intervjuer att studieron kan variera mycket. Flera elever säger att studieron ofta beror på hur intressant ämnet är för eleverna och vilken respekt eleverna har för läraren. I lärarintervjuer framgår att det inte finns något gemensamt förhållningsätt mellan all skolpersonal till vilka strategier lärarna ska använda sig för att åstadkomma studiero. Det är upp till de enskilda lärarna eller arbetslagen att utforma detta. I lärarintervjuer och i intervju med elevhälsan framgår vidare att vissa lärare skulle behöva ha stöttning för att kunna åstadkomma en bättre studiero. Rektor berättar, i intervjun att han stöttar de lärare som han får signal om behöver sådant stöd.

Granskningen visar också att undervisningen innehåller extra anpassningar för elever som har behov av detta. Lärarna och elevhälsan berättar i intervju att lärarna har möjlighet att få stöd från elevhälsan med de extra anpassningar som behöver göras i klassrummen. De extra anpassningar som erbjuds eleverna kan handla om speciella datorprogram, där eleven exempelvis kan prata in sin text istället för att skriva den, extra genomgångar, checklistor eller inlästa böcker. Elevhälsan, uppger i intervju, att lärarna ofta är bra på att göra extra anpassningar. Elevhälsan beskriver i intervjun att de märker när de genomför pedagogiska utredningar att lärare då ofta redan har provat många anpassningar för eleven. Enligt eleverna har lärarna oftast ett gott bemötande och försöker hjälpa eleverna utifrån deras olika behov.

Granskningen visar också att lärarnas förmåga att anpassa undervisningen så att den blir stimulerande och utmanande för samtliga elever varierar. I elevintervjuer framgår att elever som hunnit klart med uppgifter kan få både extra uppgifter av samma svårighetsgrad och fördjupningsuppgifter. Men det kan också hända att eleverna får läsa om samma sidor på nytt när de är klara med

en uppgift och att vissa lärare behandlar eleverna som om de alla befann sig på en och samma nivå. Undervisningen utformas i dessa fall lika för alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen har i granskningen sett att lärare inom ett program medvetet arbetar med att höja sina förväntningar på eleverna. I lärarintervjuerna framkommer exempel på hur lärare har arbetat med nya arbetssätt för att höja förväntningarna på eleverna både vad gäller kunskaper men också vad gäller elevernas närvaro. Det handlar bland annat om att notera närvaron noggrant och att utgå ifrån att eleverna kan och vill lära sig kursinnehållet. En lärare säger att det gäller att fånga upp elever som har dåligt självförtroende och arbeta med deras tro på sig själva. Enligt rektorsintervjun har lärarna getts möjlighet att prata om lärarnas förväntningar på eleverna med stöd av forskning. Det har skett i arbetslag.

Vidare visar granskningen att undervisningen i varierande grad utformas så att elever får möjlighet att utveckla sin förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar för sitt lärande. I en elevintervju framkommer exempelvis att lärare gör detta genom att ge utmanande uppgifter till eleverna och ha individuella samtal med de som behöver det. Granskningen visar samtidigt att ett sådant arbetssätt inte används av samtliga lärare. Lärare ger i intervju uttryck för att det upplevs som svårt att motivera elever att vilja ta ansvar för sitt eget lärande. En strategi som en lärare prövat för att få eleverna att reflektera över sitt eget lärande är loggbok, men det har inte fungerat tillfredsställande, enligt läraren.

När det kommer till elevernas möjligheter att ha ett reellt inflytande över undervisningen framgår av granskningen att även detta varierar mellan lärare. Från intervjuer med elever, lärare och elevhälsa framkommer att det finns ett fåtal lärare som efter lektioner genomför små utvärderingar, exempelvis genom

exit-tickets² och loggböcker³. Elever säger i intervju att en del lärare låter dem vara med och ha inflytande medan andra lärare har färdiga planeringar och ger mindre utrymme för elevernas reella inflytande. Även om det finns ett fåtal exempel på att lärare låter elever utvärdera kurserna löpande är det vanligaste att elever får möjlighet att utvärdera efter kursens slut. Det framgår av granskningen att lärarna arbetar olika med utvärderingar för att fånga elevernas synpunkter på undervisningen. Enligt intervju med lärare finns inga krav på gemensamma arbetsmetoder i organisationen på elevers reella inflytande över undervisningen, det är upp till läraren att bestämma.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att utveckla undervisningen så att den i högre grad är varierande, utmanande och stimulerar eleverna till att vilja lära mer. Som en del i detta behöver lärarna i större utsträckning planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Av 1 kap. 4 § skollagen (2010:800) och läroplan för gymnasieskolan 2011 (Lgy 11) framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inte alltid stimulerar elevernas lust att lära. Undervisningen är inte heller alltid varierande i sådan utsträckning att elevernas engagemang upprätthålls under hela lektionen. Såväl lektionsobservationer som intervjuer med elever och lärare ger denna bild. Bilden bekräftas också i Skolinspektionens skolenkät för skolenheten hösten 2017. Den pedagogiska personalen svarar

---

² En metod där eleverna får skriva korta utvärderingar av exempelvis lektionens innehåll, vad de lärt sig under lektionen eller liknande på en lapp som de ger till läraren precis vid lektionsslut.

³ En metod där eleverna får skriva ner egna reflektioner över lärandet under en lektion eller en följd lektioner. Loggböcker kan också användas för att exempelvis utvärdera moment i undervisningen eller återkoppling till läraren.

i enkätundersökningen i något lägre utsträckning än genomsnittet av samtliga som besvarat enkäten att de tycker att de har utrymme att ge stimulerande uppgifter till alla elever. Elevernas svar på enkätundersökningen visar att de i lägre grad än jämnåriga på andra skolenheter anser att skolarbetet är intressant och att det stimulerar till att lära mer. I en elevintervju framgår att eleverna kan uppleva det svårt att upprätthålla motivationen under en hel lektion. Alla lärare behöver i sin undervisning ge eleverna uppgifter som engagerar dem under hela lektionen så att de också upplever undervisningen som intressant och lärorik.

Vidare framgår i elevintervjuer att det skiljer mycket mellan hur bra lärare är på att uppmuntra eleverna då det saknas engagemang. Elever berättar i intervjuerna också om exempel där elever endast engagerar sig i grupparbeten som kontrolleras av läraren genom bedömning. Forskning visar att en inre motivation att lära, då elever engagerar sig i uppgifter utifrån att de finner dem intressanta i sig, krävs för att eleverna ska uppleva lärandet som meningsfullt.⁴ Vidare framkommer i lärarintervjuer att lärare inte haft några gemensamma diskussioner i arbetslagen eller över programmen där de pratat konkret om hur de skapar stimulerande lektioner för eleverna.

I en lärarintervju ger lärare uttryck för att det kan vara svårt att se och hinna med alla elever under lektionerna då det är stora grupper i klassrummen. Lärarna menar vidare att det är större fokus på att få alla elever att klara ett godkänt betyg, varför det är svårare att hinna med de elever som behöver mer utmaningar i undervisningen. Under observerade lektioner finns exempel på hur läraren ger eleverna möjligheter att utveckla och använda olika strategier som främjar den egna inlärningen, exempelvis genom att ge elever möjlighet att lösa utmanande uppgifter och utmanar ett självständigt tänkande. Denna förekomst observeras dock inte under samtliga lektioner. Resultatet av Skolinspektionens skolenkät hösten 2017 visar att en betydande andel pedagogisk personal på

---

⁴ Giota, J (2013) Individualiserad undervisning i skolan – en forskningsöversikt. Vetenskapsrådets rapportserie 3:2013.

skolenheten anser att det är viktigt att eleverna får vänta in varandra så att de kan gå vidare tillsammans i kunskapsutvecklingen. Att låta eleverna invänta varandra och inte gå vidare och lära mer kan hämma elevernas motivation till lärandet. Forskning visar att en utmanande undervisning innebär att läraren kognitivt utmanar eleverna med uppgifter och aktiviteter, som utvecklar och utmanar deras tänkande. Detta anses i sin tur främja och stärka elevernas motivation och engagemang i undervisningen.⁵

Ett annan viktig aspekt av elevernas lärande och utveckling, och som också kan öka elevernas motivation och engagemang att lära, är delaktighet och inflytande.⁶ I läroplanen för gymnasieskolan⁷ framgår att eleverna aktivt ska utöva inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Läraren ska verka för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Lärarna ska också uppmuntra elever som har svårt att framföra sina synpunkter att göra det och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

När eleverna i intervjuer pratar om inflytande handlar det oftast om att vara med och påverka vilken typ av examination de ska få och när den ska ligga, exempelvis att kunna flytta ett planerat prov. Ett fåtal lärare ger eleverna möjlighet att vara med och planera undervisningen. Det vanligaste är att läraren bestämmer utan elevernas inflytande, vilket framgår i elevintervjuer. Utvärdering av undervisningen sker vanligtvis i slutet av en kurs eller inte alls. Det finns ingen gemensam strategi i skolan för att utvärdera undervisningen och hur elevutvärdering kan användas för att utveckla undervisningen. En lärare berättar under en intervju att hen uppmuntrar eleverna att framföra sina åsikter genom att ha ett klassrum med högt i tak och jobba på att få elevernas förtroende.

---

⁵ Hattie (2009) Visible learning – A synthesis of over 800 Meta-Analyses relation to achievement, Routledge

⁶ Skolverket 2018. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/utveckla-undervisningen/sju-timmar-om/delaktighet-och-inflytande/barns-och-elevers-delaktighet-och-inflytande-1.214725>

⁷ Läroplan för gymnasieskola 2011, kap.2.3 Elevernas ansvar och inflytande, s.12.

Men intervjuer visar att det inte alltid är så. Skolinspektionen får under besöket få exempel på elevernas reella inflytande i undervisningen. I Skolinspektionens skolenkät hösten 2017 har den pedagogiska personalen svarat att de i högre grad än genomsnittet låter eleverna vara med och påverka såväl undervisningens innehåll som arbetssätten i undervisningen. Elevernas svar ligger i linje med genomsnittet eller något lägre på frågorna om delaktighet och inflytande.

Söderslätts gymnasiet Ro3 behöver utveckla undervisningen så att alla lärare i skolan genomför en undervisning som är stimulerande, varierande och innehåller utmaningar för eleverna. I detta ingår att låta eleverna vara med och planera och utvärdera undervisningen i syfte att förbättra undervisningens genomförande. Lärare kan exempelvis arbeta med gemensamma strategier för hur undervisningen kan utmana alla elever samt ha höga men rimliga förväntningar på elevernas vilja och förmåga att lära sig undervisningens innehåll. Lärare kan också i större utsträckning diskutera hur elevernas reella inflytande över undervisningen och utvärdering av den kan förbättra såväl lusten att lära som undervisningens genomförande.

Bedömningsområdet värdegrund

Skolinspektionen bedömer att utbildningen *i viss grad* utformas så att eleverna genom undervisningen stimuleras till att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar.

Bakgrunden till Skolinspektionens bedömning är att det genom intervjuer, observationer och enkätresultat framgår att samtliga lärare arbetar aktivt med att inkludera värdegrundsperspektiven i sin undervisning. Det saknas dock en tydlig strategi för hur arbetet med att förmedla värden integreras i undervisningen och återspeglas i till exempel förhållningssätt och undervisningsinnehåll. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att frågor kopplat till värdegrunden tas upp i vissa kurser, men inte i andra. Elever berättar i intervju att de exempelvis i engelska gjorde ett arbete kopplat till OS som handlade om Nordkorea och mänskliga rättigheter. Andra elever nämner att de i psykologi har pratat om fördomar och stereotyper. Eleverna säger samtidigt i intervjuer att i andra kurser som exempel-

vis matematik, kommer värdegrundsperspektiv inte in i undervisningen. Eleverna säger också i intervju att de tillsammans med lärarna inte pratar om jämställdhet i så stor utsträckning. Den bilden synliggörs även i Skolinspektionens skolenkät för hösten 2017, i vilken 46 procent av eleverna svarade att det *stämmer ganska dåligt* eller *stämmer inte alls* att man i skolan pratar om jämställdhet mellan könen.⁸ Även lärare säger i intervjuer att det är upp till varje lärare att ta upp värdegrundsfrågorna inom respektive ämne och att det inte finns något strukturerat arbete kring värdegrundsperspektiv i undervisningen i skolan. Rektorn säger i intervju att det varierar i vilken grad lärarna integrerar värdegrundsperspektiven i undervisningen, "vissa lärare gör det på ett bra sätt, vissa gör det sämre". Rektorn säger även att arbetet fungerar bättre på vissa program och kurser där lärarnas kompetens är kopplad till frågorna, medan det är svårare på andra program och kurser.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att rektorn tillsammans med lärare utarbetar en strategi för hur arbetet med att förmedla värden integreras i undervisningen och återspeglas i till exempel förhållningssätt och undervisningsinnehåll.

Skolinspektionens granskning visar att det inte finns en tydlig strategi för hur arbetet med att förmedla värden integreras i undervisningen och återspeglas i till exempel förhållningssätt och läromedel. Detta är värden som ska genomsyra hela utbildningen. I läroplanen för gymnasieskolan står att människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.⁹

---

⁸ Se frågeområde 7 i Skolinspektionens skolenkät hösten 2017 för elever i årskurs 2.

⁹ Läroplan för gymnasieskolan (2011). Kapitel 1 Skolans värdegrund och uppgifter.

Av intervjuer med såväl elever, lärare och rektor framgår att samtliga lärare inte medvetet integrerar värdegrunden i undervisningen. Från en elevintervju framgår att det inte kommer in alls eller att det endast ytligt kommer in i undervisningen. Elever berättar också i intervjuer att värdegrunden inte passar in i vissa kurser, exempelvis matematik och geografi. I lärarintervjuer framkommer att någon lärare använder sig av kuratorn i skolan när värdegrundsfrågor ska diskuteras i undervisningen. En annan lärare säger att hen inkluderar det genom sitt material. Det framgår också från lärarintervjuer och intervjun med elevhälsan att vissa lärare tycker att det är svårt att integrera värdegrundsfrågor i undervisningen. Samtidigt framgår att det inte finns en tydlig strategi, uppföljning eller kompetensutvecklingsplan som lärarna har att luta sig mot. I rektorsintervjun framgår att det finns ett behov av att utveckla uppföljningen av värdegrundsarbetet. För ett framgångsrikt värdegrundsarbete är det viktigt att alla lärare bidrar till att eleverna får en förståelse för grundläggande värderingar.

Söderslättsgymnasiet Ro3 behöver utveckla arbetet med att integrera värdegrundsperspektiven i all undervisning. I detta ingår även att se till att det hos såväl personal som elever finns en medvetenhet kring hur lärarnas undervisning främjar kvinnors och mäns lika rätt- och möjligheter. Det ingår även att se hur flickors och pojkars förutsättningar i skolan möjliggör eller begränsar att nå utbildningens mål, och att det i skolan bedrivs ett aktivt arbete för att främja jämställdhet och förebygga könstypiska val. Detta kan exempelvis ske genom att rektorn, tillsammans med lärare och övrig personal, som utgångspunkt för arbetet genomför en kartläggning för att synliggöra vilka behov av utvecklingsinsatser som skolan har.

Bedömningsområdet bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärarna på Söderslättsgymnasiet Ro3 *i hög grad* arbetar för att bedömningarna av eleverna ska vara allsidiga och likvärdiga.

Bakgrunden till Skolinspektionens bedömning är att det genom intervjuer framgår att lärarna använder flera metoder för att säkerställa en likvärdig bedömning och strävar efter att göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Granskningen visar att lärarna arbetar metodiskt för att göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper och har strategier för att säkerställa likvärdighet i bedömningarna. Flera lärare anger i intervjuer att de använder sig av Skolverkets bedömningsstöd och diskuterar bedömningar för de olika betygsstegen och kunskapskraven med varandra i arbetslagen. Lärare ger i intervjuer exempel på att de ger elever möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt och vid olika tidpunkter. Eleverna bekräftar i intervjuer att de ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Lärare berättar också att bedömningarna av elevernas kunskaper baseras på olika underlag, så som skriftliga och muntliga elevprestationer. Detta för att försäkra sig om att bedömning av elevernas kunskaper bygger på flera olika typer av underlag som inhämtats vid skilda tillfällen. Vidare framkommer i intervjuer med lärare att lärarna använder sig av antingen egentillverkade matriser eller de som är utformade av Skolverket. Elever säger i intervjuer att de känner väl till och förstår matriserna som används av lärarna.

Granskningen visar att lärarna kvalitetssäkrar sin bedömning genom att samarbeta. I en lärarintervju framkommer att de i vissa ämnen och program på skolenheten har infört ett tvälärarsystem. Lärarna som arbetar så berättar att det ger dem goda möjligheter att tillsammans diskutera vilka kunskaper eleverna har visat. Rektorn berättar i intervjun att de har arbetat mycket med att lärare ska samplanera sin undervisning. Ett annat exempel som framkommer i intervju med lärare är att några lärare arbetar ämnesövergripande och använder samma bedömningsunderlag i sina olika kurser. Lärarna berättar i intervjun att arbetssättet ger dem möjligheter att diskutera sina bedömningar med varandra. Det sker även en sambedömning i samband med nationella prov och enligt rektorn använder sig skolenheten även av icke-obligatoriska nationella prov i till exempel moderna språk.

Skolinspektionens granskning visar att det sker en samverkan mellan lärare, men den sker vanligtvis inom programmen. Samverkan över programgränserna är mindre vanliga, visar intervjuer med lärare. Skolan har ämneslag där lärare ses över skolenhetsgränserna med andra lärare som undervisar i samma ämnen. I intervjuerna framgår att vissa lärare träffas en gång i månaden men att andra ämneslag inte träffas lika frekvent. Enligt Skolverkets allmänna råd behöver lärare regelbundet diskutera och analysera hur de bedömer elevernas

kunskaper i förhållande till kunskapskraven.¹⁰ Att som lärare ges förutsättningar att regelbundet samverka i ämneslag med andra lärare som undervisar samma kurser på gymnasiet kan bidra till att ytterligare främja en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper.

Den nationella statistiken¹¹ visar att relationen mellan betygssättning på nationella prov och kursbetyg i stort är jämförbart med riket för vårterminen 2017.

Bedömningsområdet rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Söderslättsgymnasiet Ro3 *i låg grad* har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan.

Bakgrunden till Skolinspektionens bedömning är att det genom intervjuer och enkätresultat framgår att rektor saknar såväl en bred som fördjupad bild över skolans måluppfyllelse. Därmed minskar möjligheterna för rektor att vidta ändamålsenliga insatser för att utveckla undervisningen på skolenheten. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen kopplat till de iakttagelser myndigheten gjort inför och vid besöket.

Skolinspektionens granskning visar att de forum som finns för lärarna är arbetslag och ämneslag. I rektors- och lärarintervjuer framkommer att arbetslagsträffarna är de huvudsakliga forum som finns för formell och informell information. Ämneslagen är skolenhetsövergripande och i dem ska lärarna träffas en gång per månad, enligt rektorn.

---

¹⁰ Skolverket (2011) *Planering och genomförande av undervisningen*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer sid 22 och 25, Stockholm: Fritzes.

¹¹ Skolverket, Siris: <http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:7:0::NQ::>

Granskningen visar vidare att rektorn organiserar skolans arbete så att lärarna används för sådan undervisning som de har utbildning för. Enligt nationell statistik för läsåret 2017/18 är 90 procent av tjänstgörande lärare legitimerade och behöriga i ämnet de undervisar i.¹²

Skolinspektionen har inte tagit del av någon övergripande uppföljning och analys över skolans resultat. Av insända dokument inför granskningen framgår att skolenhetens gemensamma mål för läsåret 2017/2018 är att: 1) Värdegrundsarbetet ska vara tydligt i lektionsplaneringen, 2) Samarbetet mellan studiehandledare och undervisande lärare ska förbättras och 3) Elever ska vara aktiva i det systematiska kvalitetsarbetet. Till dessa mål finns varsin aktivitet kopplad. Av dokumentationen framgår att uppföljning sker inom programmen och att programspecifika mål sätts upp i arbetslagen. Av den skriftliga dokumentationen framgår samtidigt att programmen har olika struktur på sin dokumentation. Ett program, Ekonomiprogrammet, har inte inkluderat någon skriftlig uppföljning och analys i dokumentet. I intervjun med rektorn bekräftar han att skolans arbete med att följa upp och analysera utbildningens resultat sker i varje arbetslag. Lärarna uttrycker i intervju att det saknas gemensamma strukturer för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas. Av insänd dokumentation beskrivs i kortfattade punkter hur arbetslagen ska arbeta med mål och uppföljning av målen. Någon beskrivning av hur resultaten ska följas upp och analyseras ingår inte. Lärare beskriver i intervju att det saknas någon som driver det systematiska kvalitetsarbetet. Det sker punktinsatser, men ingenting strukturerat, säger lärarna i intervju.

Granskningen visar att det inte finns någon riktad kompetensutveckling i skolan som bygger på en uttalad behovsanalys utifrån ett systematiskt kvalitetsar-

---

¹² Skolverket, Siris: Gymnasieskolan - Personalstatistik med behörighet - per ämne och kategori, inklusive lärare på introduktionsprogram. https://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common&not-geo=&report=personal_amne2_inklm&p_flik=G&p_verksform=121&p_verksamhetsar=2017&p_omgang=1&p_hman=00&p_lankod=&p_kommunkod=1287&p_skolkod=86488203&p_niva=S&p_amne=

bete. Detta framgår i intervjuer med lärare. Lärare säger i intervjuer att de istället har möjlighet att delta i kompetensutvecklingsinsatser som är kommunövergripande och kompetensutvecklingsinsatser de själva tagit initiativ till. Rektorn säger i intervju att tanken är att flera lärare ska gå samma kompetensutvecklingsinsatser så att kompetensutvecklingen förankras brett inom organisationen.

Granskningen visar vidare att lärare upplever att det finns en otydlighet vad gäller det pedagogiska ledarskapet från rektorns håll, vilket delvis verkar bero på en otydlighet i skolans organisation. Det framgår av lärarintervjuer och intervju med elevhälsan att lärarna har upplevt att det varit en otydlig organisation i skolan. Vissa lärare säger till exempel att det är oklart vem som är rektor och att de ser en av de biträdande rektorerna som deras rektor. Rektorn säger i intervju att det pedagogiska ledarskapet till stor del förmedlas i arbetslagen. Vidare framgår av lärarintervjuer att vissa lärare tycker att det är otydligt hur de ska hitta verksamhetens rutiner om hur skolan arbetar i olika avseenden.

Bilden av ett otydligt pedagogiskt ledarskap bekräftas i Skolinspektionens skolenkät från hösten 2017. Av enkätsvaren framgår att skolans pedagogiska personal i lägre utsträckning än genomsnittet för samtliga som besvarat enkäten håller med om att rektor har god kunskap om det dagliga arbetet i skolan, att rektor arbetar för att främja elevernas kunskapsutveckling och att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet i skolan. När det kommer till frågor om utveckling av utbildningen svarar den pedagogiska personalen på skolenheten än mer negativt jämfört med genomsnittet. I en jämförelse av indexvärden för områdena pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen ligger Söderslättsgymnasiet Ro3 lägre än samtliga deltagande i enkätomgången.¹³

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

---

¹³ Skolenheten är bland de 10-25 procent av skolorna som ligger på den lägsta nivån i jämförelsen. När det gäller frågor om rutiner är skolenheten bland de 10 procent lägsta.

- Att rektorn i högre utsträckning följer upp och analyserar skolans måluppfyllelse (kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värden förmedlas i undervisningen och förutsättningar för undervisningens genomförande) och genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån analysen.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen (2010:800) och läroplan för gymnasieskolan¹⁴ ska rektorn ansvara för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Skolinspektionens granskning visar att rektorn i högre utsträckning behöver följa upp och utvärdera kunskapsresultaten och den undervisning som bedrivs i skolan. I lärarintervjuer framkommer det att lärarna upplever att den nuvarande strukturen för kvalitetsarbetet är otydlig. Rektorn bör därför inleda ett arbete med att tydliggöra vilka aspekter som behöver följas upp och hur dessa aspekter kan utvärderas. För att kvaliteten i skolan ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.¹⁵ Forskning visar också att framgångsrika skolor präglas av ett arbete med att ständigt förbättra verksamheten.¹⁶

En viktig utgångspunkt i skolans kvalitetsarbete är att rektorn måste ha en god kännedom om nulägesbilden i skolan. Det får rektorn genom att följa upp hur väl verksamheten fungerar. När det gäller undervisningsområdet behöver rektorn följa upp skolans måluppfyllelse, elevernas resultat, undervisningens genomförande, hur värden förmedlas i undervisningen och förutsättningarna för

---

¹⁴ Läroplan för gymnasieskolan 2011, kapitel 2.6, Rektorns ansvar.

¹⁵ Läroplan för gymnasieskolan 2011, kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling.

¹⁶ Blossing, U., Nyen, T., Söderström, Å., och Hagen Tønder, A. (2012). Att kartlägga och förbättra skolor: sex typskolor. Studentlitteratur.

undervisningens genomförande.¹⁷ De uppgifter om undervisningen och elevernas lärande som inhämtats i uppföljningen måste sedan analyseras. Det innebär att skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och klasser, kön, och mellan program, ämnen/kurser och målområden, bör identifieras. Ett ytterligare steg i analysen är att sedan försöka identifiera möjliga orsaker till låg måluppfyllelse och problem i undervisningens genomförande, och till varför det finns skillnader och variationer mellan elevgrupper, klasser, program, ämnen/kurser och målområden.¹⁸

I den senaste tillgängliga nationella statistiken över kunskapsresultaten på skolenheten framgår det bland annat att andelen elever som tar sin gymnasieexamen inom tre år är 67,7 procent.¹⁹ På ekonomiprogrammet var det 90,6 procent av eleverna som tog examen, på samhällsvetenskapsprogrammet var motsvarande andel 66,1 procent. För övriga program saknas nationell statistik på grund av för få elever i underlaget. Mer än en tredjedel av eleverna tar inte examen inom utbildningens tänkta längd, tre år. Vidare framgår av statistiken att skillnader i studieresultat mellan elever med svensk bakgrund och utländsk bakgrund skiljer sig mer på Söderslättsgymnasiet Ro3 än genomsnittet i riket.²⁰ Av den insända dokumentation och av rektorsintervjun såväl som lärarintervjuerna framkommer inte att de här resultaten har analyserats med en ansats att försöka hitta orsaker till resultaten och genomföra nödvändiga förbättringar.

I såväl lärarintervjuer som rektorsintervju framkommer det att ansvaret för arbetet med uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten är tänkt att ske

---

¹⁷ Skolverket (2012) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, s. 26ff och 47.

¹⁸ *ibid*, s. 16f.

¹⁹ Skolverket. Siris. Gymnasieskola – Jämförelse av betygsresultat över tid. Visar uppgifter för skolenheten Söderslättsgymnasiet Ro3.

²⁰ Skolverket, Siris: <http://siris.skolverket.se/siris/f?p=SIRIS:62:0::NO::>

arbetslagsvis. Enligt intervjuerna ska det finnas programutvecklare som är ansvariga för att göra analysen. Lärare säger dock i intervjuer att det inte finns några tydliga strukturer för kvalitetsarbetet och att de saknar en funktion som driver detta arbete. Även rektorn säger att det är oklart om de ska ha kvar programutvecklarna eller om de ska gå över till en annan organisation. Även om rektorn kan låta någon annan utföra de konkreta arbetsuppgifterna har rektorn en central och viktig roll i att leda och driva kvalitetsarbetet. Enligt skollagens fjärde kapitel och läroplan för gymnasieskolan är det rektorn som har huvudansvaret. Genom att i större utsträckning följa upp och analysera kunskapsresultat kan det gå att hitta enskilda kurser och grupper av elever där riktade utvecklingsinsatser kan leda till att skolenheten når upp till de nationella målen. Analysen bör genomföras tillsammans med lärarna.²¹ Det är vidare viktigt att rektorn tydliggör hur kvalitetsarbetet ska bedrivas samt följer upp och analyserar hur rutinerna fungerar och påverkar enhetens arbete med att förbättra måluppfyllelsen.²²

På Skolinspektionens vägnar

X Gabriel Brandström

Beslutsfattare
Signerat av: Gabriel Brandström

X Johanna Davidson

Föredragande
Signerat av: Johanna Davidson

Vid den slutliga handläggningen har även Johan Juffermans medverkat.

---

²¹ Skolverket (2012). *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer.

²² Ibid.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 12 lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor, två biträdande rektorer och en tidigare tillförordnad rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

I granskningen ingår fyra bedömningsområden. Kvaliteten inom de fyra bedömningsområdena värderas med hjälp av ett bedömningsschema som innehåller tre nivåer: i låg grad, i viss grad och i hög grad.

Inom respektive område granskas följande delar:

Undervisning: I vilken grad får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål? Viktiga delar att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och innehåller ett lärarstöd för eleverna; att klassrumsmiljön präglas av studier och eleverna ägnar sig åt skolarbete; att undervisningen tar hänsyn till varje enskild individs behov och förutsättningar samt att den utvecklar elevernas förmåga och vilja att ta personligt ansvar.

Värdegrund: I vilken grad får eleverna en undervisning som stimulerar dem att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar? Viktiga delar är att lärarna uppmunt-
rar att skilda uppfattningar förs fram samtidigt som de klart tar avstånd från sådant
som strider mot de grundläggande värden som skolan har att förmedla samt att
undervisningens bedrivs så att elever uppmuntras att utveckla sina intressen utan för-
domar om vad som är kvinnligt och manligt.

Bedömning: I vilken grad arbetar lärarna för att deras bedömningar ska vara allsidiga
och likvärdiga. Viktiga delar är att lärarna utgår från ett underlag där eleverna fått visa
sina kunskaper på olika sätt och vid olika tillfällen samt att lärarna använder olika me-
toder för att försäkra sig om att de gör likvärdiga bedömningar.

Rektors ledarskap: I vilken grad leder och styr rektorn skolans utveckling av undervis-
ningen? Viktiga delar är att rektorn leder lärarnas arbete med att utveckla sin und-
ervisning och verkar för elevers lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet
samt att rektorn fattar beslut om sin enhets inre organisation efter elevernas behov
och förutsättningar.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/regelbundenkvalitetsgranskning/>